

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes
tagdíja évi 200 lel, ktsz. gazdák, gazdatisztek és
gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi
Gazdát 150 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelfüggyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó;

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 200 lel Egyes szám 8 lel

eredeti
CHAUDOIR
szőlőpermetező
állandóan raktáron
GÉPOSZTÁLYUNKNÁL

HANN és TÁRSA R. T.-nál
CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Regina Maria II.
Telefon: 236, Sörgöncim: Hanncomp. 12.

Szemle.

*A mezőgazdaság újjászervezéséről szóló
törvényjavaslat indokolása.*

Garoflid földművelésügyi miniszter a kamara múlt heti gyűlésén törvényjavaslatot terjesztett be, melynek indokolásában teljes képét adja az előző kormány mezőgazdaságot tönkretévő politikájának és az ország jövő szomorú kilátásainak. Az indoklás többek között a következőket tartalmazza: A mezőgazdasági beruházás 1926. évben a föld értékét nem számítva 152 milliárd papirlejt, azaz 3800 millió aranylejt tett ki, ezzel szemben az iparágakba befektetett tőke nem ment többre 25 milliárd papirlejnél, illetőleg 600 millió aranylejnél. Az 1926. évi mezőgazdasági termelés 78 milliárdot tett ki, az ország állatállományának értéke pedig 30 milliárdra becsülhető, ami összesen kitesz 2—5 milliárd aranylejt. Ezzel szemben ugyanebben az évben 37 milliárd, illetve 200 millió aranylejt értékű iparcikket sem termelt az ország, amelynek 70%-át mezőgazdasági nyersanyagok teszik. Az 1924. évi kivitelben a mezőgazdasági termékek 65, 47%-ot, az ipari nyersanyagok beleszámításával 67%-ot tettek ki. Ha most hozzávesszük azt, hogy Romániában 14 millió ember él mezőgazdaságból, ami az összlakosság 87%-át teszi ki, míg az iparral foglalkoztatott munkások száma alig haladja meg a 200 ezeret, — méltán állítja a gazdasági program élére a kormány a mezőgaz-

dasági termelés fejlesztését. Az agrárreform következtében aggasztóan visszaesett mezőgazdasági termelés a mai produktivitás alapján 50 év múlva a megkészszerződött lakosság szükségletét nem tudja kielégíteni. Ötven év múlva ugyanis még kb. 340.000 vaggon gabonára lesz szüksége az országnak, a mai 180.000 vaggon export nem fogja ezt fedezni úgy, hogy a mai rendszer továbbfejlesztésével az ország biztos éhínségnek néz elébe. A miniszteri indoklás szomorú kilátásokra mutatott rá, a legszomorubb azonban az, hogy Romániában egy mindenkorai kormány a főtermelési ágat, a mezőgazdaságot ennyire jutni engedte. Nem szereinelők, ha gyakorlattá válna az eddig tapasztalt eljárás, hogy a kormány csak akkor jut odáig, hogy segíteni kell, mikor a segítségért kiáltó már haldoklik.

A kerületi kamarák felállításáról

szóló törvénytervezettel elkészült Garoflid földművelésügyi miniszter, mely szerint a vármegyei mezőgazdasági kamarákat feloszlatják és helyettük 8 kerületi kamarát állítanak fel az országban. Ezek közül 2 esik Erdélyre, egyik Kolozsvárra, másik Temesvárra lesz. A megyék székhelyein csak kisebb hatáskörű mezőgazdasági bizottságok fognak működni, melyek a bukaresti legfelsőbb mezőgazdasági bizottsághoz fognak tartozni. A kerületi kamarákat pedig a megyék 3—3 delegátusa fogja alkotni, kiknek a megbízásuk 5 évre szól, azután pedig rendszer választás útján töltik be a helyeket. Értesülésünk szerint a 60 kamara közül 46 állást foglalt a javaslat ellen. A törvénytervezettel szemben általános aggodalom, hogy az új kerületi rendszer révén a mezőgazdaság és ez által a falusi lakosság alárendeltségi viszonyba kerül a mindenkorai kormányokkal és a mezőgazdasági termelés ki lesz téve a politikai hullámzások áldatlan befolyásának, másfelől pedig már maga a mezőgazdasági érdekképviselő fogalma is kizár egy erős centralizált és a kormánynak alárendelt megszervezését: úgyhogy azt mondhatjuk, hogy a törvénytervezet életbelépésével a mezőgazdaság elveszítette a mezőgazdasági kamarákban remélt érdekképviselői szerveit.

Az állatkivitel megszervezése.

A földművelésügyi kormány az állatkiviteli illetékek némi leszállítása után az állatkivitelt igyekszik megindítani, evégből Cristea Tibor kolozsvári kerületi állattenyésztési és állategészségügyi vezérfelügyelőt hosszabb tanulmányutra küldötte ki a külföldi, főleg osztrák és cseh-szlovák piacok tanulmányozására. Cristea Tibor szerint a jövedelmezőség a kiviteli díjak leszállítása ellenére sem kielégítő arra nézve, hogy az exportörjeink biztos áralkulációt készíthessenek. A román kivitel tekintetében a bécsi állatpiac bír nagyobb jelentőséggel. A külföldi piacokon az eladásokat szervezetbe tömörítve a bizományosok végzik, kik a szükséges forgó tőkét a vásárpénztáraktól kapják. A bizományosok a romániai kereskedőknek jelentősebb hiteleket nyújtottak, azonban e hitelezések kapcsán veszteségek érték a külföldi bizományosokat, minek folytán meglehetősen bizalmatlanság

észlelhető a román piaccal szemben. Így tehát nem marad más hátra, mint újabb piacok keresése. E szempontból a Németországba való huskivitel, valamint az Olasz- Görög- és Törökországba való állatkivitel biztosítására kell törekednünk a kötetendő kereskedelmi szerződésekben. Cristea Tibor nagy előnyt lát az exportörjeink szervezetbe való tömörítésében és egyidejűleg a vásárpénztár intézményének meghonosításában a külföld bizalmának megszerzése szempontjából. — *Állatkivitelünk megszervezése* — ha már megtörtént volna is — megkésztett orvosság állattenyésztési viszonyaink nagy mérvű legyöngyülésével. Ilyen körülmények között a legutóbbi kiviteli illetékeszállítás alig érezhető hatását és állatexportunk teljes megindulása többek között az illetékek teljes leszállítását teszi szükségessé.

A szőlősgazdák hitelügye.

Megirtuk volt, hogy Garoflid a gazdák hiteligenyét a kivitelre kerülő állatok és gazdasági termékekre kivetendő pótilletékekből óhajtja összehozni. Ugyanez a terve a szőlősgazdák hiteligenyét illetőleg is. Nevezetesen 3 L. termelői illetéket akar kivetni literenként a borra. Három és félmillió hl. átlagtermést véve számítási alapul, ez kb. 100,000,000 L. bevételt eredményezne. Ezzel visszavetné a reálsan dolgozó üzemetek és e veszteségen óhajtana egy szebb jövőt felépíteni. Ha ma a szőlősgazdáknak volna pénzük, nem fordulnának segítségért a kormányhoz. Erre a segítségre a tavaszi munkákhoz ma van szükségük, amikor 32—48% kamatot fizetnek a szőlőmunkáltatási díj után. Ehelyett, amikor Magyarországon 40000000 pengőt térítenek vissza adó mérséklés címen a 80,000,000 adó többletből a mi szőlősgazdáinkra, mert szőlősgazdák, újabb 100,000,000 L. adó törónak és mert mezőgazdák, még külön e címen is még egy pár száz milliót az új export illetékek útján, mindezt a gazdák felsegélyezése címen.

A fejőstehenek kötelező tuberkulnozása.

Az állategészségügyi törvény végrehajtására módosító rendeletet bocsátott ki a kormány. Az összes állati eredetű élelmiszerek vizsgálatát a hatósági állatorvosok hatáskörébe utalják, akiknek legfontosabb teendője a tejelő tehének évi vizsgálata és kötelező tuberkulnozása.

A rendelet értelmében minden tejkereskedő, továbbá minden gazda, akinek két vagy több tehene van, ellenőrző-könyvecskét kap, amelyben a hatósági állatorvos bevezeti az ellenőrzés napját és rendelkezéseit az istálló, illetve a megvizsgált állatokra vonatkozólag. A tej- és tejtermékkereskedéshez a hatósági állatorvos által kiállított bizonyítvány szükséges, amelyet kötelező tuberkulnozás előz meg. Ezeket az ellenőrző-könyvecskéket évenként négyszer kell láttamoztatni. A vizsgálatokért az állatorvosok megállapított díjakat szedhetnek.

Vadon termő gyógynövényeink exportja és helyi forgalmazása végveszélyben.

Erdély lakosságánál általában meglehetősen érdeklődés volt mindig tapasztalható a gyógynövények termesztése, illetőleg a vadon termő gyógynövények gyűjtése iránt. E növényekben Erdély egyes vidékei különösen gazdagok. Ezeket gyűjtötték össze a vidékek lakói és szállították be a beváltóhelyekre eladni, miáltal egyrészt sajátmaguk jutottak jövedelemhez, másrészt hasznos szolgálatot tettek a gyógyászatnak, amely így olcsón juttatta a közönséget a gyógyszerek egész csoportjához s azonkívül egyes fajtákból meglehetősen kivitelünk is volt. A vasuti fuvardíjak felemelése — annyi káros kihatása között — a gyógynövények gyűjtését és kivitelét is egyszerre lehetetlenné tette, mert a gyógynövények alacsony beváltási ára nem bírja meg a tekintet nélkül magas fuvardíjakat.

Midőn fizetési mérlegünk passzív, minden kicsit meg kellene ragadnunk annak aktívra tételeire. S különösen olyan cikkeknél, amelyek oly gazdagon állanak rendelkezésre, hogy vadon teremnek, — nem volna szabad a kivitel egy kiméletlen tarifa-rendszerrel lehetetlenné tenni, habár az — aránylag — kicsiny összeggel járulna is hozzá a nemzeti vagyon gyarapodásához. Egyfelől ez érdekből, de az e cikkekből készülő gyógyszerek megdrágulásának elkerülése érdekében is a legerélyesebben követelnünk kell a fuvardíjak leszállítását, illetőleg a gyógynövények szállítására egy azok árával arányban levő eléggé alacsony díjszabás megállapítását. Exportra keresett gyógynövényeink következők voltak: páfránygyökér (*Rhizoma filicis maris*), nadragulya (*Asropa belladonna*), martilapu (*Folia farfarae*), pukkantó levél (*Folia stramoni*), fehérűröm (*Folia absinthii*), cickorólevél (*Folia millefolii*), cickoróvirág (*Flores millefolii*), anyarozs stb. (Piac rovatunk alatt ezeknek mult évi beváltási árát közöljük, melyekből látszik, hogy a magas fuvardíjak minden szállítási lehetőséget kizárnak).

Figyelemre méltó az a körülmény is, hogy több, nálunk vadon termő gyógynövény a hazai fogyasztás szempontjából is fontos és ezeknek az ára sincs arányban a magas fuvardíjakkal. Ilyen pl. a zsurló, porcsfű, diófa-levél, nyírfa-levél, utifű-levél, zsályalevél, árvácska, fehér mályva, kis bojtorján, libapimpó, tüdőfű, fehérpemete, orbáncfű, gyermekláncfű, örménygyökér, angyalgyökér stb. (Beváltási ára lapunk „piac” rovatában).

Ha ezeknek beváltási árait a fuvardíjakkal összehasonlítjuk, nyilvánvalóvá válik, hogy azoknak helyi forgalma is ki van zárva. Ezekből látjuk, hogy gazdasági életünknek mily finom és fontos szálait vághatja szét egy körültekintés nélkül alkalmazott rendelet, amely többet árt, mint a maga összehatásában egyes termelési ágak fejlődésének, mint amit ér az a pillanatnyi pénzügyi előny, amit esetleg hoz.

Példa a cukorrépa-termelők szervezkedésére.

A marosvásárhelyi cukorgyár termelői körletébe tartozó gazdák szervezetében még ma is vannak hiányok egyes helyeken, a termelők konzervatívizmusa és a szervezkedés elleni propaganda időleges sikerei miatt. A szervezők a gazdafront egységét következtesen megbontják és a szervezett gazdák közérdekű munkáját aláaknázzák. Érdekes és követésre méltó csehországi példát közölhetünk most a termelők egységes fellépéséről. Ott u. i. az egyik cukorgyár agresszív magatartása arra kényszerítette a termelőket, hogy egy nehány ezer kat. hold termelői aként tömörül-

tek, hogy kat. holdanként kb. 4000 leinek megfelelő összeget vettek fel közösen a pénzügyi intézeteknél. A felvett súlyos milliókat a terület arányában osztják ki a termelők között, nehogy a pénzügyi szerződés-kötésre kényszerítse a gazdákat. Ennek ellenében csakis egyetemlegesen tárgyalnak a gyárral, amire pönálé kikötése mellett kötelezték magukat. A netáni hitelezési veszteség fedezésére 2% kamattöbbletet számítanak fel megfelelő alap létesítése céljából. Hasonló akciót terveznek a jövő évben a többi gyárak termelői is. A kérdéses cukorgyár agresszív magatartása a gazdaöntudat fokozását eredményezte. A szervezkedést pedig oly irányba terelte, hogy végre ottan a vállveregető szerződés-kötési mód helyett az emberi jogok és méltányos igazság alapján fogják esetleg már 1928-ban a szerződéseket mindenütt megkötni. A példa ragadós, az ut meg van mutatva ezzel arra, hogy az erdélyi répa-termelők szövetségében is, hogyan alakulhat egy ilyen blokk, melynek szívós kitartása talán megtörhetné a jeget és a gyár is belátná, hogy a termelőknek és a gyárnak egyaránt nagyobb érdeke az erőknél az építő munkákban való koncentrációja, mint a harcokban való fecsérelése.

Az erdélyi mezőgazdaság állapota.

Időjárás. Hosszu meleg ős után a téli hideg aránylag későn állott be. Nagyobb havazások csak január végén és február elején voltak, különben a tél általában száraz jelleggel bírt. Ennek folytán őszi vetéseink áttelelése nem mindenütt kifogástalan. Tul. nagy hidegek december végén és február második felében voltak, amely utóbbi, hirtelen követte a március elején a tavaszi hőemelkedés meleg csapadékos napokkal.

Vetések állapota. Őszi buza és rozs. A tulnyomóan száraz téli időjárás az őszi vetéseknek nem tulságosan kedvezett, e tekintetben különösebben a február havi száraz hidegek ártottak, amelyek több helyen veszélyeztették vetéseinket. A március eleji meleg esős időjárás azonban az így meggyöngyült vetéseket annyira rendbe hozta, hogy jelenleg azoknak állapota teljesen kielégíthetőnek mondható.

Gazdasági munkálatok. A korán beállott tavasz lehetővé tette a gazdasági munkálatoknak idején való megkezdését. Különösen a déli részeken volt a tavaszi vetés idejekorán megkezdhető. Az őszi szántásokat már általánosságban bevetették ott, ahol tavaszi kalászosok következtek. Ma már a tavaszi szántások is javában folynak.

Kézi munkaerő főleg a kertészetben van elfoglalva, a szorgalmas gazda már március első napjaiban megkezdhetette a kert előkészítését, amit követett a tavaszi veteményezés. A gyümölcsösökben is szorgalmasan folyik a tavaszi munka.

Állatállomány egészségi állapota elég jó, a teletés a nagy takarmány készlettel kapcsolatosan igen jól ment végbe, a betegségek közül a málymétel pusztított nagyobb mértékben, különösen azon a vidéken, ahol a legelők nedvesebb fekvésűek.

Ismét kapható

a Krieger-féle REPARATOR

hűlés, csuz, közvény elleni szer, minden gyógyszerárban. Ara 65 L. Ahol nem kapható, oda 3 üveget 210 lei utánvétellel küld a főraktár

Farmacia FLOHR Cluj.

Sertéshizlalás répa-félékkel.

Németország egyes kísérleti gazdaságai — tekintettel Németországban egyes években mutatkozó burgonyahiányra — kísérletet tettek a sertéshizlalásnál a répa-félékkel és a kísérleti eredmények beigazolták, hogy a répa alkalmazása nemcsak a sertéstenyésztésnél, hanem a sertéshizlalásnál is rentabilis. Természetes, hogy a répa takarmányhatása nem fog a burgonya takarmányhatásával felérni és így a gazdának csekélyebb hizlalási eredménnyel kell megelégednie. A kísérletek, melyek ugyanazon alaptakarmány mellett répával és burgonyával összehasonlítón történtek, a sertéseknél állatonként és naponként az alábbi elősúly növekedést eredményezték:

Burgonyával 816 gr., gőzölt cukorrépával 714 gr., gőzölt kalarábéval 518 gr., nyers cukorrépával 571 gr., nyers takarmányrépával 500 gr., száraz szelettel 469 gr. súlygyarapodás volt elérhető ugyanazon alaptakarmány mellett naponta és állatonként. A gőzölt répa a nyersrépával szemben, mint látható, jobb hizlalási eredményt mutat, mert is hizó sertéseknél mindenkor célszerűbb lesz a répát gőzölt, illetve párolt alakban adni. — És míg a gőzölt burgonyánál a burgonyalé mindenkor eltávolítandó, addig a répánál a cukordús répa-lev mindenkor felhasználható.

EGYLETI ÉLET.

KÖZGYÜLÉSI MEGHÍVÓ.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1927. évi április hó 10-én, virágvasárnap, d. e. fél 11 órakor Kolozsvárt, az Attila u. 10 szám alatti székházában rendes évi közgyűlést tart, amelyre az egylet tagjait tisztelettel meghívom.

Kolozsvár, 1927. március hó 15-én.

Br. Jósika Gábor sk.
egyleti elnök.

Tárgysorozat.

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése.
3. Az igazgató-választmány jelentése az egylet 1926. évi működéséről.
4. Pénzügyi jelentés a zárszámadásokról és ezzel kapcsolatban az 1927. évi költségelölírányzat megállapítása.
5. Az alapszabályok módosítása.
6. Egy elnök, két alelnök, 24 igazgató-választmányi tag választása.
7. Esetleges indítványok.*

A közgyűlés után folytatódólagosan a gazdasági szakoktatás kérdéséről előadást tart dr. Szentkirályi Ákos ny. gazd. akadémia ig.

* A közgyűlés elé terjesztendő indítványok a közgyűlés előtt 3 nappal írásban beadandók az egylet elnökségéhez.

A gazdakörök adója ügyében több helyről vett érdeklődésre tudatjuk, hogy a gazdakörök, mint erkölcsi testületek és nem anyagi hasznot hozó üzleti vállalkozások mentesek az adóztatási kötelezettség alól. Amely gazdakörnek van telke, vagy háza, az ingatlanai után a rendes telek, vagy házadórt tartozik fizetni csupán.

A gazdakörök alapszabályainak jóváhagyása késedelmet szenved, mert a törvényszék azok jóváhagyása elé akadályokat gördít. Az E. G. E. azok elhárítása érdekében jelenleg tárgyalásokat folytat. Számos községben minden gazda belépett a gazdakörbe és a gazdakör érdemleges működését egyes helyeken nem engedik meg a kicsinyeskedő helyi hatóságok.

Felhívás a gazdakörökhöz. A tavaszi fásítások ideje elérkezvén felhívjuk a gazdaköröket, hogy írják össze tagjaik akácia csemeszükségletét. Ültessünk a kertések mellé, utcákra, terekre is fákat, de főként a szakadókat, vízmosásokat, hasznavehetetlen területeket

ültesük be akáccal, mely nemcsak tűri, de szerszámfának, szőlő, paszuly, paradicsom karónak is igen alkalmas. A gazdakörök az illetékes vármegyei mezőgazdasági kamarák útján díjtalanul is kérhetik közvetlenül a kamarától a csemetéket. Ha azonban a kiutalás hosszadalmaságától tartanak, úgy kérjék azt az E. G. E. titkári hivatala útján. Az E. G. E. a lehetőség szerint ugyancsak kieszakózi a díjtalanul való engedélyezést. Ha ez nehézségbe ütközik, valamely vármegyében, akkor 1000 drb.-ként 150 L.-ért meg is vásárolhatók az 1 éves csemeték. A csemeték kiszedéséről és elszállításáról mindig a vevők kell hogy gondoskodjanak. Nagyobb birtokosoknak is készséggel áll segítségére e terén az E. G. E. Az ültetés ideje Szent György napja, vagyis április 24. és május 10. között van, tehát még senki sem késett meg kérésének beadásával. A fenti összegben kívül még egy fél százalék fizetendő az erdészeti tisztviselők gyermeknevelési alapja javára. Ez minden 150 L. után 75 bani. Akác- és gledicsiamag is kapható kg.-ként 40 L. ért.

A mézszénitrogén műtrágyázási kísérletek végzésére vállalkozó gazdatársainkkal ezúton is tudatjuk, hogy a dicsőszentmártoni Nitrogén Műtrágyaipar R. T. még február hó folyamán vasútra adta a kísérletekhez szükséges műtrágyamennyiséget. Ezóta tehát minden gazdaság megkapta azt a használati utasítással és kérdőívvel együtt. A Növénytermelési Szakosztály kéri az érdekelt gazdatársakat, hogy a kísérleteket a köz érdekében lelkiismeretesen és pontosan sziveskedjenek végrehajtani.

Kukorica termelési kísérletre vállalkozók részére Várady Mihály dési gazdatársunk az általa 25 év óta nemesített kiváló tengeri fajtából díjtalanul volt szives az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya részére vetőmagot felajánlani, csupán a csomagolási és szállítási költség terheli a megrendelőt. E fajta termelése a székely vármegyékben is igen jó eredménnyel járt.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összeg küldettek be:

Alapító tagdíjat 2000 lelt fizetett: Ambrosi, Fischer és Trs. Nagyenyed.

1926. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Baatz Ottó Kolozsvár, Száva Dezső Palatka.

1926. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Baatz Ottó Kolozsvár, Száva Dezső Palatka.

1927. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Száva Dezső Palatka.

1927. évre 150 L. E. G. pótdíjat fizetett: Száva Dezső Palatka (50 L. 1928. évre).

Törvények, rendeletek.

Uj rendelkezések a gabonaszállítás előjegyzésére. Március ötödikétől kezdve a gabona és olajpogácsa teljes vagonrakomány szállítmányokat, bármilyen rendeltetési állomásra, az alábbi új rendszer szerint kell előjegyzésbe venni a CFR-nél. Azok a termelők, kik az állomásoktól 5 kilométer sugárryra laknak, a fuvarleveleket leadhatják az illető állomáson, előjegyzés végett anélkül, hogy az árut az állomásra beszállítanák, még ha az állomás rendelkezik is megfelelő férőhellyel. A fuvarlevél beadásával egyidejűleg a feladókat bejegyzik, hogy az állomásfőnök igazolja a helyszínen, hogy az áru meg van és annak nemét. Ezután a főnökök felelősség mellett bejegyzik elszállításra az árut. A kéréseket az állomásokon iktatni kell és meg kell őrizni. Ugyancsak így kell eljárni azoknak is, akik öt kilométernél távolabb laknak az állomástól. A bejegyzést ellenben az állomásfőnök csak abban az esetben végzi el, ha a fuvarlevélhez a megye mezőgazdasági tanácsosa (consilii agricol) által kiállított bizonyítvány van csatolva, hogy a tulajdonosnak meg van az el-

szállításra bejelentett árúja. A tanácsos bizonyítványát iktatni kell és meg kell őrizni. Mindkét esetben a fuvarlevél átadásával egyidejűleg letétbe kell helyezni a szállítási díjat is.

A gabonakereskedőkkel alkalmazandó eljárás. A gabona vagy olajpogácsa kereskedők nem jegyezhetik elő fuvarlevél alapján a szállítást, csak ha valósággal átadják az árut a fuvarlevéllel együtt. Ez a rendszabály minden állomáson alkalmazandó, akár van ott raktár, akár nincs.

A takarmánynövénymagvak kiviteléhez nem kell külön engedély. A Monitorul Oficialban megjelent minisztertanácsi határozat szerint a takarmánymagvak kivitele minden külön engedély nélkül az érvényben levő kiviteli illetékek lefizetése mellett szabadabbá tétetik.

Szezonárúként lehet szállítani a vetőmagvakat. A tavaszi vetések intenzív lebonyolítása érdekében a CFR vezérigazgatósága megengedte, hogy a tavaszi búzát, árpát, lóherét, lucernát, napraforgó- és tökmagot, valamint más magvakat, amelyeknek vetési ideje április 30 ig terjed, szezonárúként lehessen feladni a vasuton. Ugyancsak szezonárúként szállíthatók a bab, köles, kukorica, burgonya és más olyan vetőmagvak, amelyek vetési ideje május 15-ig tart. Az egyetlen feltétel csupán az, hogy a feladó a fuvarlevélben feltüntesse, hogy vetőmagnak küldi az árut, amit egyébként a megyei agrártanács bizonyítványával is kell igazolnia.

Kisebb szakközlemények.

A repülőgép a termelésellenőrzés szolgálatában. Természetesen ennek a gondolatnak is a szinte korlátlan dimenziók hazájában, Amerikában kellett megszületnie. A terménypiacnak elsőrangban fontos érdeke, hogy a várható termésfedményekről megbízható értesülések álljanak a rendelkezésére, mert a leendő termés bizonyos időben nagyon erős befolyást gyakorol az árak kialakulására. A terménypiacot néha katasztrófálisan felizgató hírek eloszlására, az árak stabilitásának biztosítására Amerikában is természetesen adnak ki és pedig a gazdaktól visszaérkező kérdőívek feleletei alapján

Egy-egy katasztrófálisan híresztelt vihar vagy egyéb csapás után azonban 10—14 napba is belekerül, míg a rendetlenül beérkező jelentésekből az illetékes hatóság tiszta képet nyer az eseményeknek a termésre gyakorolt hatásáról. Most repülőgépekkel fogják ilyenkor a sujtott területeket bejárni s általában minden termésmelentésnek az alacsonyan repülő pilóta megfigyelése lesz az alapja az Egyesült-Államokban.

A repülőgép egy nap alatt többszáz kilométert be tud járni. A repülőgépről igen jól megállapítható szárazság foka (a talaj színéből s a növényzet állapotából). Megfigyelhetők a kártevők okozta károk (sárgulás, satnyulás, visszasesés) s a zivatarkok előidézte pusztítások. Könnyen összehasonlítható nagy vonásokban a különböző helyeken fekvő, de egynemű terményt termelő földek állapota is. A repülőgépről eszközölt megfigyelések nem pótolhatják a földeknek gyalogszerrel történő bejárást, a repülőgépes ellenőrzés általában nem a termelőnek, hanem az értékesítőnek a szolgálatában áll s nagyfotossága a gyors hírszolgáltatásban rejlik. (o—y.)

A talajunottság. Gyakori panasz, hogy bizonyos területeken egyes növények termesztése évről-évre kevesebb eredménnyel jár, dacára, hogy azelőtt a természettel teljesen meg voltak elégedve. Természetesen a bajt a talaj soványosságában keresik és a csökkenő terméshez képest fokozzák a trágya mennyiségét. Ha ennek dacára a termés nem javul, úgy a baj abban keresendő, hogy egy területen hosszú időn keresztül egyfajta növényt termesztünk

és ez a növény a talajt egyoldaluan kiélte és megunta. Ezért is fontos a vetéscserét betartani, nem is szólva arról, hogy a növénybetegségek is jobban terjednek akkor, hogyha évenként át egy területen ugyanazt a növényt termesztjük. Ha valahol talajunottság észlelhető, első gondunk legyen néhány éven át egészen másnemű, más tápigenyű növényeket termesztetni.

Vegyes közlemények.

Megkezdődött a telepések kifizetése. A pénzügyminiszterium utasította az adóhivatalokat a telepések számára a Népszövetség által megítélt összegek kifizetésére.

A „Minerva“ Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. évi rendes közgyűlését folyó évi március 25-ikén tartja, mely alkalomra — a törvényes intézkedéseknek eleget teendő — közzé tette 1926. évi működéséről szóló zárszámadásait. — A „Minerva“ az általános kultúra, az erdélyi magyar irodalom terjesztése és a magyar nyelvű oktatás elősegítése szolgálatában nagy jelentőségű munkát fejt ki. Ez a vállalat — amint az az igazgatósági jelentésből kitűnik — 6 évi fennállása óta összesen 991 691 drb. könyvet állított elő, melyből 715 320 drb. saját kiadását képezte. Ez utóbbiak között 88-féle tankönyv 555 570 drb.-ban szerepel, míg a hiányzó 159 750 drb. 66-féle szépirodalmi munka között oszlik meg. A vállalat egyik főcélját képezi a magyar tannyelvű iskoláknak megfelelő tankönyvekkel való ellátása. A szépirodalmi kiadványok tekintetében az intézet közismert könyvtársorozata két új sorozattal bővült: az „Erdélyi tudományos füzetek“ és az „Erdélyi klasszikus regények“ sorozatával. A vállalat érdekltségében jelennek meg a „Magyar Nép“, a „Pásztortűz“ és az „Erdélyi Irodalmi Szemle“, ugyancsak a vállalat nyomdája állítja elő az „Erdélyi Gazda“-t a „Méhészeti Közöny“-nyel együtt. Ha az intézet egyes üzemait tekintjük, azt látjuk, hogy — hála az üzemi technika fejlesztésének és a körültekintő vezetésnek — úgy a nyomdatüzem, mint a könyvkötészet, cinkografia és üzleti könyvgyártás forgalma az előbbi évek viszonyában általános fejlődést áruel, ugyancsak a könyv- és papirtüzet zárszámadása eredményes. — A „Minerva“ műintézet a tartalékon kívül 2 millió lej részvénytőkével rendelkezik. Örömmel vesszük tudomást e vállalat fellendüléséről annál is inkább, hiszen annak gépei kulturánk terjesztésének szolgálatában katonának, erői pedig gazdasági helyzetünk, művelődésünk előbbvitelére fogtak össze.

Gabonapropaganda. Egy kanadai szövetkezet, melynek 17 500 gazdatagja van és körülbelül 12 5 millió métermázsza buzaforgalmat csinál, minden métermázsza gabona után néhány fillért tesz félre propaganda célokra. Ez az összeg a múlt évben 23 000 dollárra ruggott. Az amerikai gazdák versenyre kelnek a kereskedőkkel és reklám céljaira nem sajnálnak hatalmas összegeket áldozni, mert tudják jól, hogy az bőven megtérül.

Szövetkezeti mozgalom Oroszországban. A Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének lapja közli a szovjet területén működő szövetkezetek statisztikáját. Ebből megállapítjuk, hogy a szövetkezeti intézmények hihetetlen mértékben fejlődnek. Míg a világháború előtt 1913-ban 284 ezer szövetkezeti tagja volt az orosz birodalomnak, 1917-ben a bolsevik forradalom előtt már 1 084 000, 1923-ban, — amikor a szövetkezeti tagság kötelezővé tételt — 5 538 000 és 1925-ben 9 348 000 tagja volt a szövetkezeteknek. Az orosz munkás szövetkezetek központja legutóbb azt a felhívást keltő indítványt terjesztette elő, hogy az összes nacionalizált kiskereskedést olvasszák be a szövetkezetekbe.

Szövetkezeti élet Japánban. Azok a japánok, akik a nyugati országokból tanulmányutjukról hazájukba visszatértek, szerzett tapasztalataikat viszonyoknak megfelelően átalakítva meghonosították. Így voltak egyesek, akik beállták a szövetkezés erejét és hasznát, megalakították a fogyasztási szövetkezeteket. Az országban működő szövetkezeteknek még nincs központjuk, azonban az erre vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak. Különösen a 700.000 lelket számláló kikötővárosnak, Kobe nak, fogyasztási szövetkezetét dicsérik, melynek nagy és dusan felszerelt raktárai mintaképpül szolgálnak a japán szövetkezeti szervezkedés eredményes működésének.

A magyar mezőgazdasági gépgyárak kartelljének megalakítására már régebb idő óta tárgyalások folynak. A kartellben Hoffler és Schrantz, a Kühne, a MÁV. gépgyár gazdasági géosztálya, a Weisz Manfréd gyár, a Martos és Hortz gyár és az Első Magyar Gazdasági Gépgyár vesznek részt. A kartell célja a mezőgazdasági gépgyártás szabályozása egységes géptípusok létesítése és a gyártási kontingens időről-időre való megállapítása által.

Izland szigete igen élénk szövetkezeti élettel dicsekedhetik. Szövetkezeti központja 7500 tagot számlál, amely azt jelenti, hogy a sziget lakosságának 40%-a szövetkezeti tag. A központ nemcsak fogyasztási, hanem értékesítő is, amennyiben egyrészt a szigetlakókat mindentéle háztartási és gazdasági cikkekkel ellátja, másrészt a tagok által előállított termékeket a külföldön értékesíti. Nagy áldás fönt északon ennek a kicsiny Izland szigetnek fogyasztási szövetkezeti központja, mert tagjait a szövetkezés előnyeiben és hasznában részesíti.

Veszett kutyák a Nyárádmén. Pár nap óta a nyárádmén falvakban vesztekutyák garázdálkodtak, melyek több egészséges kutyát is megfertőztek. Ezért a megrémült lakosság több mint kétszáz kutyát irtott ki Jobbágyfalván, Mikházán és Selyében.

P I A C.

A gyógynövények beváltási árai 1926. évben. (Beváltóhelyeken kg.-ként). Páfránygyökér (rhizoma filicis maris) 7—9 L; nadragulya (Atropa belladonna) 15—16 L, martilapu (folia farfarae) 14 L, pukkantólevél (folia stramoini) 12 L, fehér üröm (folia absinthii) 10 L, folia millefolii cickorólevél 10 L, cickoróvirág (flores millefolii) 19 L. Ezek voltak az export részére keresett vadontermő gyógynövényeink. Az anyarozs is igen keresett volt, de annak az ára magas volt, 100 L kg.-ként. — A zsurló (Herba equisiti) 14 L, porcsfű (Herba polygoni) 16 L, diófalevél (folia juglandis) 20 L, nyírfalevél (folia betulae) 19 L, útifülevél (folia plantaginis) 31 L, zsályalevél (folia salviae) 26 L, árvácska (Herba violae tricolor) 28 L, fehér mályva (folia althaeae) 18 L, kis bojtorján (Herba agrimoniae) 18 L, libapimpó (Herba anserinae) 27 L, tüdőfű (folia pulmonariae) 24 L, fehér pemete (Herba marrubii) 22 L, orbáncfű (Herba hyperici) 22 L, Gyermekláncfű (radix taraxaci) 14 L, örménygyökér (radix enulae) 23 L, angyalgyökér (radix angelicae) 29 L stb.

Gabonaárak

(métermázsánként a feladóállomásról).

	Erdélyben	Bánáiban	Moldvában
Buza	920—930	900—	—
77—79 kgr.-os	—	—	—
Rozs	700—	750—	—
Takarmányárpa	520—540	550—560	—
Sörépa	650—700	650—700	—
Zab	500—	520—550	—
Kukorica	460—470	460—470	—

Állatárak.

Beállítani való marha kg.	17—	20 L.
Vágó marha	17—	20 "
Borjú	36—	38 "
Zsirsértés	30—	36 "
Juhok párja	900—	1200 "

A borpiac árirányzata emelkedő. Erdély-hegylajai és bánáti bor a termelés helyéről 16—20 lej literenként. A legolcsóbb küküllőmenti bor 26—28 lej literenként, celna-magyarigeni uradalmi bor pedig 30—35 lejtől felfelé. Ezekon kívül az érmelléki és szilágysági szintén keresett cikkek. Kereskedelmi körökben a husvétli ünnepek előtt erős keresletre számíthatnak.

Szeszpiaccon bizonytalanság uralkodik. Egyes gyárak továbbra is alacsony árakon kínálják a szeszt. Egységes árkialakulás nincs.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lej. Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíthatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lej.

Gróf Teleki Arvéd a „Növények Hasznáról“

szóló műve 270 leinek szerzőhöz, Cluj, Dorobanjilor 118. postautalványozása útján kapható, 3983

Okleveles erdőmérnök erdőbecslést, felmérést, erdei vasut, csuszatók tervezését, parcellázását stb. szakmájához tartozó munkát, erdőgazdaságnál, erdőüzemnél megfelelő állást is vállal. Cím: Wilde Kálmán Pul, jud. Hunedoara. 35.

Höz ördögöset gazdaságban az alantli vetőmagvak kaphatók: zabos bükköny, lucerna; duppal és kanadalzab. Nagy Dénes földbírtokos Turda. 33.

Kettő kiváló simentáli tenyészbika eladó még. Vellcek Gusztáv Semiacul. Mare, Timiş. 32.

Egy egészen új 17 soros „Unicum Drill“ vetőgép jutányosan eladó. Ertekezhetni 341 és 536 telefon. Megtekinthető Attila-u. 10. 1 egy lovas féderes stráfszeker szintén oit jutányos áron eladó. 3962.

Höz ördögöseti tenyészből 200 drb. elsőrendű 3 hónapos mangalica malac eladó. Nagy Dénes földbírtokos Turda. 33.

!MEZŐGAZDÁKNAK!

NOSPRASEN

peronospora, szőlómoly (szénaféreg), savanyuféreg, Botrytis és minden rovar ellen, amely a szőlőnek és gyümölcsnek rágással árt.

ZELIO készítmények

paikányok és egerek biztos irtására.

SOLBAR a szőlő lisztharmat, a levél-fodrosodás és rövid izütség ellen.

APHIDON levél- és vértetű ellen.

Trágyalé, 46 % N

speciális trágya szőlőnek és gyümölcsösnek.

Leuna-salétrom 26 % N

visszamaradt vetések különleges fejtrágyázásához.

Kénsavas ammoniák, 20,6 % N répa, burgonya stb. trágyázásához.

Kaphatók minden mezőgazdasági üzletben, drogeriában stb. vagy alábbi cégnél!

ROMANIL Rt.

Timişoara, I. Banathaus,

amelynek mezőgazdasági osztálya készséggel és díjmentesen válaszol mezőgazdasági kérdésekre.

Convocare.

Societatea Agrară Ardeleană va ține în Cluj la 10 Aprilie (Florii) 1927, la ora 10¹/₂ a. m. în localurile casei Societății situată în strada A. Mureșanu 10. *adunare generală ordinară anuală*, la care cu onoare invit pe membrile Societății.

Cluj, la 15 Martie 1927.

(ss) Baron Gábor Jósika
președinte societății.

Obiecte:

1. Deschiderea adunării prin președinte.
2. Designarea membrilor pentru subscrierea procesului verbal.

3. Raportul Comitetului Dirigent despre funcționarea Societății în anul 1926.

4. Raportul despre bilanțul și stabilirea bugetului la anul 1927.

5. Modificarea statutelor.

6. Alegerea a 1 președinte, a 2 vicepreședinți și a 24 membri în Comitetul Dirigent.

7. Propuneri eventuale.*

După adunarea generală Dl. dr. Szentkirályi Ákos, f. director academiei de agricultură va expune despre problema instrucțiunii specială a agriculturii.

* Flecarea propunere destinată la adunarea generală trebuie să fie predată în scris la președintele 3 zile înainte de adunarea generală.

Cséplőgép

legujabb meghosszabbított typos, vasrámával SKF golyóscsapágyakkal.

Cormick-Traktor

3 vasu ekével, szijtárcsával, lámpákkal.

Malom gépek

hengerszék, sikszita, rekonstrukció.

Vetőgépek

páros és páralan soru, kombinálva műtrágyaszóróval eredeti gyári áron és hosszú fizetési feltételekkel raktárról szállíthatnak.

Román Gazdasági Gépkereskedelmi R.-T.

az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T. Budapest

romániai vezérképviselate

CLUJON, Strada Regina Maria 45. szám

Szőlőoltványok

a legjobb bor- és csemegefajokból, alanyvesszők

Berlandieri x Riparia és

Riparia portalisból,

továbbá gyümölcsfákat, díszfákat stb. a legjobb minőségben ajánlanak.

AMBROSI, FISCHER & Co.

Falsholák és szőlő oltványtelepek R.-T. Alud-Maganyved. Árjegyzék ingyen. 3970

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvtárs. Cluj-Kolozsvár, Piata Unirei (volt Mátyás király-tér) 7. sz.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. — Saját tőkái 77 millió lej. *Affiliált intézetei:* Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár Rt. Szászrégenben és Népbank Rt. Bánffyhadon. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedelmeztetett devizahely. — Áruraktárai a vasut mellett. 3805